

Štowerski

ŽELEZAR

Leto XXI.

1982

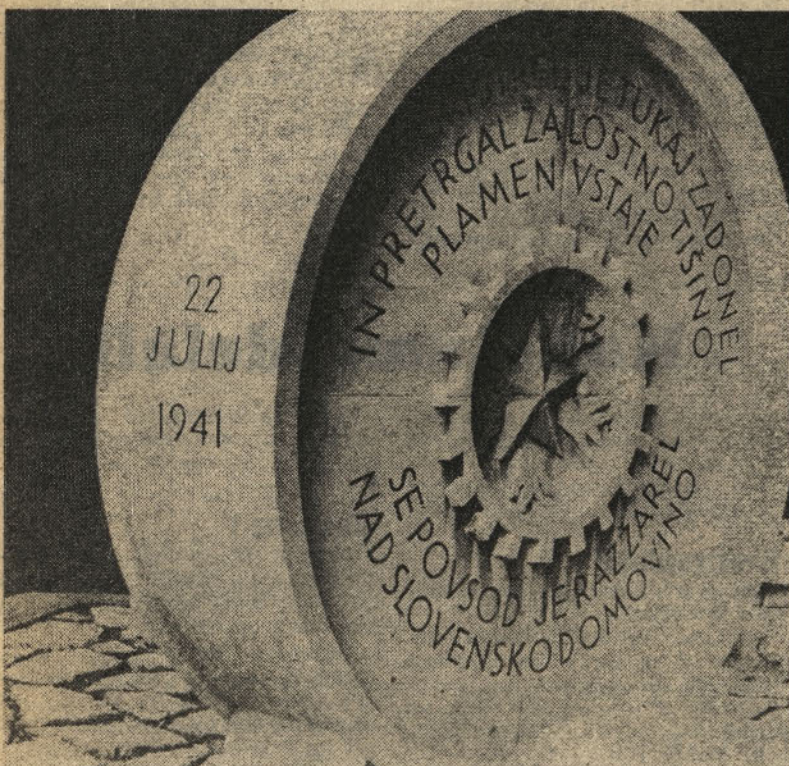
JULIJ

ŠT. 13

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Mi pa nismo se uklonili...

Ko je krvaveča, podjarmljena in prestrašena Evropa drhtela pod škornjem fašističnih okupatorjev in ko so le-ti bili prepričani, da bodo kmalu zmagoslavno končali krvavi obračun z vsemi svobodoljubnimi in naprednimi silami, so morali razjarjeni spoznati, da so se v svojih načrtih vsteli. Doživeli so nekaj, česar sploh niso pričakovali. Na Balkanu, v bivši Jugoslaviji, so se narodi uprli. Sprva so računali, da bodo upor v kalj zatrli, a nikakor ni šlo, zakaj upor naših narodov je bil dobro organiziran, že leta pripravljen. Šlo je namreč za upor proti vsem oblikam zatiranja, šlo je za izvajanje sklepov politbiroja CK KPJ, na čelu s tovarišem Titom, za oborožen boj za osvoboditev zaslužjene in razkosane Jugoslavije, za boj, ki je dobil tudi obliko boja za socialistično preobrazbo države. Tako se je začela nova stran v zgodovini vseh narodov in narodnosti v Jugoslaviji.

Spomenik vstaje v Tacnu

Prvi strelji iz pušk molniške, celjske, rašiške in drugih slovenskih partizanskih čet so naznanili konec tisočletnega obdobja, v katerem slovenski narod ni našel moči, da se upre zatiranju, kot tudi, da se postavi po robu vdorom napadalcev, ki so ga, izkoriščajoč geopolitične razmere, stoletja prisiljevali v narodno odvisnost in ga podjarmljali. Dva in dvajseti julij, ko je šmarogorska partizanska skupina iz gozda v Pšatniku pri Tacnu streljala na sovražnika, pomeni z ostalimi podvigi partizanov v teh dneh prelomni trenutek v zgodovini slovenskega naroda, zdaj je šlo za začetek revolucije za nacionalno in socialno osvoboditev človeka. Dan vstaje slovenskega naroda, 22. julij 1941, vsebuje oceno pripravljenosti širokih ljudskih množic, da se bojujejo za svobodo in za boljše in pravičnejšo družbo. Narodnoosvobodilni boj je namreč s svojo širino, globino, močjo in pogumom potrdil pravilnost te ocene. Potrdil je jasnovidnost tistih, ki so odločali, predvsem Josipa Broza-Tita. Opiranje na lastne moči in vera vanje, nadvse pomembno sporočilo in nauk sklepov o vstaji slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, to je bil temelj za številne poznejše usodne odločitve jugoslo-

vanskega vodstva, kot načelo in praksa pa tudi danes to ne izgublja svojega pomena, saj je med bistvenimi elementi naše politike.

Narodnoosvobodilni boj je bil prav zaradi tega, ker je hkrati reševal probleme osvoboditve izpod okupatorja in osvoboditve izpod razrednega izkoriščanja, strnitev razrednega in nacionalnega. Z dejanji je potrdil marksistično načelo, da ni nacionalne svobode brez razredne osvoboditve in obratno.

Dan vstaje slovenskega naroda, 22. julij 1941, predstavlja enega izmed dogodkov, ki obeležujejo rojstvo novega zgodovinskega obdobja. Ta dan je plod, je posledica dolgoletnega delavskega gibanja in revolucionarnega dela komunistične partije, prihoda Josipa Broza-Tita na čelo KP Jugoslavije, ustanovitve KP Slovenije na Cebinah 1937, ustanovitve Osvobodilne fronte v Ljubljani 1941, kakor še mnogih drugih revolucionarnih dogodkov. Toda dan vstaje slovenskega naroda ohranja v njih posebno mesto. Pomeni posebej pomen osvobodilnih idej, plebisitno odločitev slovenskega naroda, da preide od ideoloških priprav h konkretni akciji, zavestno prevzemajoč boj, trpljenje in žrtve nastopajoče neenake obrambne vojne.

Vsi ideali, za katerih uresničevanje si je prizadevala vstaja, predstavljajo delovno vsebino našega današnjega in prihodnjega življenja. Osvoboditev človeka in njegova dela, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, pot socialističnega samoupravljanja in socialistične demokracije, to so ideali, za katerih uresničevanje smo planili v upor. Med te ideale spada tudi težnja po ustvarjalnem miru in prepričanje, da je ta mir dosegljiv z miroljubnim sožitjem in neuvrčenostjo, s pomočjo Jugoslavije pri boju delavskega razreda in osvobodilnim gibanjem vseh narodov sveta, z bojem za resnični humanizem, ki si ga je mogoče zamisliti samo z rastjo človekovih svoboščin in odločanja delovnih ljudi o svoji usodi in napredku. Oblikovanje slovenske narodne države, ki ji je dan vstaje odprl pot, je imelo in še vedno ima svoj smisel samo v uresničevanju teh idealov.

Letošnjemu dva in dvajsetemu juliju daje poseben pečat okoliščina, da so pravkar končali delo republiški kongresi in avtonomnih pokrajin in 12. kongres ZK Jugoslavije. Revolucionarna nepretrganost v teh razmerah je še močnejše naglašena. Praznik vstaje dobiva poleg kongresnih akcijskih dogovorov obeležje ne samo zgodovinske, ampak tudi delovne manifestacije (očitovanja). Še bolj kot sicer vidimo v njem priložnost za pregled, kaj smo dosegli in katere naloge nas še čakajo. Naša zavest nam nalaga, da branimo, kar smo dosegli, da nadaljujemo revolucionarno akcijo.

Priprave na X. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 12. in 13. oktobra 1982 v Ljubljani. Kongres slovenskih sindikatov bo potekal v prelomnem obdobju, v katerem smo delavci v združenem delu pod stalnim udarom težke gospodarske situacije, ki jo občutimo v našem samoupravnem odločanju, pa tudi v našem življenjskem standardu. Delavci v združenem delu nosimo veliko breme gospodarske stabilizacije. Od naše sindikalne organizacije, ki naj bi izražala naše interese, mnogo pričakujemo; predvsem to, da postane sindikalna organizacija resnično nosilec avtentičnih interesov delavcev in da s svojo akcijo vpliva na izboljšanje položaja delovnih ljudi. Smatramo, da bo potrebno v delu sindikalne organizacije marsikaj menjati, saj ni več času primerno, da se v njenem delu vse preveč ponavljajo slabosti, kot so premajhen vpliv sindikalne organizacije, forumsko delo organov sindikata, preveč splošne obravnave in premajhna angažiranost sindikalne organizacije za neposredne probleme, ki zadevajo delavce. Čas je, da temeljito obračunamo s slabostmi v delu sindikalne organizacije in jih skušamo predvsem v svojih lastnih sredinah razrešiti. Čas priprav na kongres je torej prilika, da izvršimo temeljito analizo našega dela v osnovnih organizacijah sindikata naše delovne organizacije. Iz kritične analize našega dosedanjega dela moramo stopiti v akcijo in izvrševati v naših osnovnih organizacijah sindikata naloge, ki jih pri nas postavlja današnji čas in pri tem se moramo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Najprej uspehi, nato priznanja

V Jugoslaviji praznujemo dan civilne zaščite 20. junija. V celjski občini je bila osrednja proslava v počastitev tega dne 18. junija 1982, in udeležili so se je tudi predstavniki Železarne Store. Ob tej priložnosti so podeljevali, kot vsako leto, različna priznanja.

Med dobitniki občinskih priznanj je bila tudi ekipa prve pomoči, ki je zastopala Železarno Store in zasedla prvo mesto. Med posamezniki pa sta sprejela priznanje naša dva sodelavca tovarišica Nušev Hedvika in Klakočar Janez, oba iz delovne skupnosti za kadre in splošne zadeve.

Pod njegovim vodstvom se kalijo novi rodovi

Tovariš Klakočar je že 15 let gasilec, poklicni in ljubiteljski. Vseskozi je zelo aktiven in tudi uspešen. Občinsko priznanje je prejel za aktivnost s področja civilne zaščite na predlog občinske gasilske zveze in krajevne skupnosti Store.

Vsa leta je vaditelj mladih gasilcev, pet let je že referent mladincev pri občinski gasilski zvezi in v štorskem gasilskem društvu. V štorskem društvu je drugi, saj

je tudi podpoveljnik. V krajevni skupnosti vodi ekipe civilne zaščite. Priznanja je vesel, predvsem zato, ker ugotavlja, da njegovo delo resnično opažajo in cenijo.

Gasilec je postal že kot pionir. Ko se je pred 15. leti preselil v Store, je stopil v gasilske vrste v štorsko gasilsko društvo, ki je že takrat bilo zelo aktivno in uspešno.

Uspehov, ki so jih štorski gasilci dosegali, je navedel več. Najbolj srečen je bil, da je pionirska ekipa, ki ji je bil mentor leta 1976 v Makarski na državnem prvenstvu zasedla 3. mesto, in še bolj leta 1980, ko so štorski pionir-gasilci na državnem prvenstvu v Tjentištu zmagali in pridobili naslov »prvaki države«.

Menila sem, da mu mora biti delo z mladimi resnično pri srcu, zato sem ga tudi o tem vprašala. »Res je,« je dejal, »delo s pionirji je resnično prijetno, vendar zelo odgovorno predvsem takrat, ko odpotujemo v druge kraje. Takrat sem jim oče, učitelj, vzgojitelj.«

Tudi o njegovih bodočih aktivnostih sva spregovorila. Ni jih malo.

»Gasilec sem po poklicu in po hobiju; živim v gasilskem domu, tako da sem resnično 24 ur na dan pripravljen, ko pokličejo NA POMOČ.«

Tovarišu Janezu za vse, kar je že dosegel s svojim marljivim in vztrajnim delom, čestitamo z željo, da naše najmlajše gasilce še naprej uči in vodi, da bo štorsko gasilstvo nadaljevalo s svojimi uspehi. Obilo uspehov mu želimo na vseh ostalih delovnih področjih, kjer je aktiven.

Tovarišica Nušev Hedvika je na področju prve pomoči in civilne zaščite aktivna že vrsto let. Poleg tega, da opravlja delovno mesto bolničarke, se že 22 let ukvarja ljubiteljsko z gasilstvom. Na področju civilne zaščite pa deluje 10 let. Tekmovanj je imela že veliko. Najprej je bila v ekipah v dveh krajevnih skupnostih, sedaj pa je duša štorske ekipe prve pomoči. Člani ekip se pogosto me-

Vedno in povsod pripravljena priskočiti na pomoč

njujejo, vendar vseeno dosegajo lepe uspehe. Hedvika je povedala, da je vsaka ekipa, v kateri je sodelovala ali pa jo je celo vodila, v občinskem merilu vedno zmagala. To se je zgodilo tudi ob letošnjem tekmovanju ekip prve pomoči, ko je s popolnoma novimi člani vodila štorsko ekipo, ki je zasedla prvo mesto. Uspeh je pripisati trdni volji in resnosti do te zvrsti znanja in spretnosti. Veliko so vadili in se učili z namenom, da se dobro uvrstijo. Pohvalila je vse člane ekipe, s katerimi je bilo odlično sodelovati. Tako tudi uspeh ni izostal.

Septembra se bodo pričeli posebno temeljito pripravljati za republiško tekmovanje. Malo trme ima že sedaj; pravi, da jo zadnje čase vse pogosteje spremlja

ob tekmovanjih. Vseeno je, ali trema obstaja ali ne, morda je celo dobro, da je uspehi so prisotni. Na republiškem tekmovanju v Murski Soboti je sodelovala v ekipi, ki je zasedla 4. mesto. V Slovenski Bistrici ravno tako 4. mesto in z ekipo Železarne Store 8. mesto.

Na republiškem tekmovanju bo sodelovala 54 ekip. Hedvika je dejala: »Če od 54 ekip zasedemo vsaj 15. mesto, smo že lahko zadovoljni, čeprav si lahko želimo še boljše uvrstitve.«

Mi ji k priznanju, ki ga je kot posameznik za aktivnosti na področju civilne zaščite prejela prvič, čestitamo, ter ji želimo veliko sreče na republiškem tekmovanju.

Ana T.

Kako smo delali

V skupni proizvodnji v mesecu maju nismo dosegli operativnega plana za 14%. TOZD tovarna traktorjev je proizvedla 300 traktorjev ter dosegla postavljeni plan 100%.

Na nižjo proizvodnjo je vplivala slaba kvaliteta starega železa in kvalitetni asortiment proizvodnje.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 2.431 ton, od tega 2.132 ton blagovne proizvodnje in 299 ton za predelavo.

Dosežena proizvodnja je višja zaradi izvršenega prevzema rebrastih vzmeti 120 x 16, katere niso bile upoštevane v obračunu za mesec april 1982.

Pri valjanju specialnih profilov V-307, V-0224 in V-0225 smo imeli precejšnje težave.

Elektroplavž

Proizvodnja grodljev je pod operativnim planom:

— zaradi zastaja TH peči zaradi okvare in menjave kontaktnega čevlja na III. elektrodi,

— menjal se je pritezni obroč na I. elektrodi,

— lom II. elektrode.

Proizvajali smo specialni grodelj za nodulacijo in sivi specialni grodelj.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 6.471 ton in je pod planom za 35,3%.

Na nižjo proizvodnjo so vplivali zastoji in okvare:

— porušitev odzračevalnika na strehi,

— okvara stopenjskega stikala,

— okvara močnostnega stikala,

— okvara hladilnega sistema,

— okvara regulacije I. elektrode,

— okvara priključka za nagibni cilindri peči,

— prehod kv. 140 na kv. 100 m/m.

Valjarna II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 7.026 ton ali 105,6%.

Veliko pozornost smo posvečali izvozu in smo skupno dosegli 2.006 ton.

Težave smo imeli z delovno silo zaradi porasta bolniškega staleža in nastopov dopustov.

Jeklovlek

Skupna proizvodnja hladno predelanih profilov 961 ton, operativni plan je predvideval 950 ton in je presežen za 11 ton oziroma 1,2%.

(Nadaljevanje s 1. strani)

zavedati, da sta vloga in pomen sindikalne organizacije odvisna predvsem od angažiranja vseh članov sindikata.

V razpravi so materialni za X. kongres Zveze sindikatov Slovenije (poročilo o delu ZSS med obema kongresoma, resolucija in statut), ki bodo na kongresu predstavljale osnovo, okoli katere bo tekla beseda. Kot takšni zahtevajo, da se proučitve vseh dokumentov lotimo z vso resnostjo, pa tudi kritično.

V sleherni osnovni organizaciji sindikata v TOZD in DS naj bo razprava o teh dokumentih zasnovana predvsem na spoznanju, kaj smo storili ali zaznali v naši neposredni praksi, izhajati je treba iz problematike v lastnih sredinah, in sicer:

— oceniti moramo dejavnost sindikata s stališč njegove učinkovitosti in kot najmasovnejše organizacije delavcev pri razvoju samoupravljanja in stabilizacije gospodarstva;

— analizirati je potrebno, kako delujejo sindikati znotraj političnega sistema socialističnega samoupravljanja, kje smo v razvoju samoupravnih odnosov v posamezni TOZD in delovnih skupnosti, kako uveljavljamo naša stališča in predloge, itd.

V zvezi s to predkongresno razpravo, ki naj bi potekala v naših temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, je potrebno še poudariti, da se bodo ugotovitve in predlogi iz razprav v osnovnih organizacijah posredovali izvršnemu odboru pri konferenci sindikata, ki bo do 10. 9. 1982 opravil sklic konferenca osnovnih organizacij sindikata, kjer se bodo vskladila stališča in predlogi. Te bomo potem obravnavali na konferenci osnovnih organizacij sindikata in potem vsklajena stališča v obliki sklepov posredovali občinskemu sindikalnemu svetu. Prav tako bo naša stališča zastopal na tem kongresu delegat iz naše delovne organizacije.

NAŠI INOVATORJI TUDI LETOS MED NAGRAJENCI

V sredo, 23. junija 1982, je bila v Narodnem domu v Celju že tradicionalna podelitev nagrad in priznanj »INOVATOR« Celje. Nagrade in priznanja podeljujeta OK SZDL Celje in Občinska raziskovalna skupnost Celje, in sicer za tri vrste dosežkov.

V prvo skupino spadajo inovatorji, množične inovacijske dejavnosti. V drugi skupini so razvojni, ostali strokovni, vodilni in vodstveni delavci, ki lahko prejmejo nagrade za pomembne dosežke pri razvijanju in uvajanju novih izdelkov, novih tehnologij, nove opreme in napredne organizacije v proizvodnji in poslovanju. V tretjo skupino pa sodijo raziskovalci, ki lahko prejmejo nagrade za pomembnejša raziskovalna dela za potrebe organizacij združenega dela občine Celje.

Iz naše delovne organizacije sta tokrat za dosežke na področju množične inovacijske dejavnosti prejela nagradi in priznanji Cvetan Kostadinov, dipl. ing., iz TOZD livarna valjev in kokil in Ivan Planinšek iz TOZD tovarna traktorjev.

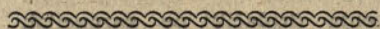
Dušan Krošl

Obrađnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD vzdrževanje je pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Predlog tov. Slavka Prešerna iz TOZD vzdrževanje št. 587, »Predelava priključka pri vodnih filtarih«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

2. Predlog tov. Slavka Prešerna iz TOZD vzdrževanje št. 588, »Izboljšava mehanizma za fiksiranje vretenika«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

Ali razmišljaš o tem,

kako bi izboljšal svoje

delo

Livarna I

Operativni plan ni dosežen zaradi:

— okvare vseh treh indukcijskih peči,

— popravilo Demaga,

— BBC je obratovala od 26. 5. s 70% zmogljivostjo,

— od 10. do 17. 5. izpad proizvodnje valjev, nato je tekla s 50% kapaciteto,

— 12. 5. je začela obratovati reducirano kupolka zaradi pomanjkanja delavcev, koksa in zlomnine.

Livarna II

Operativni plan ni dosežen zaradi:

— težav z oskrbo surovin — pomanjkanje starega železa,

— zahteven asortiment, ulitki za izvoz,

— visok delež nodularne litine, ki je bistveno manj produktivna od sive,

— pomanjkanje delovne sile, zahtevnejši asortiment in povečanje neobdelane proizvodnje.

Obdelovalnica valjev

Operativni plan je dosežen z 80%.

Na lahkih stružnicah je občasno primanjkovalo dela. Izmeček je visok, še posebno pri kolutih $\varnothing 1100 \times 460$ zaradi peščenih vključkov.

Obdelovalnica litine

Operativni plan smo presegli za 4 tone oziroma za 5,4%. Nekaj težav smo imeli pri dobavi posameznih pozicij — deli za sklopke in zavore za Železarno Ravne, kjer gre za kasnitev dobavnega roka, zato je dejansko nedobava surovcov že kritična.

Tovarna traktorjev

Operativni plan postavljen v višini 300 traktorjev smo dosegli 100%.

Še večji dvig proizvodnje ovira oskrba z uvoženim in domačim materialom.

Zaradi pomanjkanja nekaterih materialov (gume) smo bili prisiljeni delati nekompletne traktorje, kar še dodatno obremenjuje že tako ozko odmerjeno dobavno silo.

Zaposleni

Število zaposlenih je znašalo 3.362, medtem ko jih letni plan predvideva 3.447. Z upoštevanjem nadur je znašalo skupno število zaposlenih 3.448, kar predstavlja 97,5% realizacijo letnega plana.

Nadure

Operativni plan je predvideval 14.189 ur, doseženih je bilo 13.648 ur, kar je za 3,8% manj od planiranih.

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost realizirana 80,22%.

Izhodišča za formiranje in delitev sklada skupne porabe

V skladu z gospodarsko situacijo, v kateri se nahajamo, je potrebno proučiti vse vrste porabe tako v naši delovni organizaciji kot tudi izven nje. Predvsem je potrebno uskladiti porabo s tem, kar ustvarimo. Zato smo se lotili proučitve našega sklada skupne porabe.

OPREDELITEV PROBLEMATIKE

Sklad skupne porabe je v sedanjosti oblik planiran tako, da je določena višina sredstev za posamezne postavke, ki se krijejo iz sklada skupne porabe. Prav tako pa določa višino sredstev, ki naj bi jih TOZD in DS prispevali v ta sklad, in sicer v odvisnosti števila delavcev. Višina sredstev se planira vedno z nekim odstotkom povečanja glede na višino sredstev sklada skupne porabe v preteklem letu oz. v skladu z družbenim dogovorom.

Po zaključnem računu posamezne TOZD in DS niso bile sposobne ustvariti sredstev sklada skupne porabe. Da bi se realiziral plan sklada skupne porabe, so se sredstva za ta sklad formirala tako, da so nekatere TOZD pokrivalo sklad skupne porabe za druge TOZD.

Takšna praksa, ki smo jo na kratko nakazali, je v mnogočem negativna, saj želje, ki so zapisane v gospodarskem načrtu, niso vedno v skladu z realnimi možnostmi, ki jih sami ustvarimo. Po drugi strani pa tudi dosedanje zbiranje sredstev sklada skupne porabe ne zagotavlja enakopravnih meril za združevanje sredstev.

PREDLOG REŠITEV

Predlagamo naslednje spremembe, ki naj bi jih uvedli po posameznih področjih v zvezi s sredstvi skupne porabe:

1. Planiranje sklada skupne porabe

Merila za združevanje sredstev sklada skupne porabe naj bi se postavila v gospodarskem načrtu tako, da se za vsako TOZD oz. DS opredeli višina sredstev, ki naj bi jih prispevala posamezna TOZD oz. DS v sklad skupne porabe. Višina sredstev naj bi bila odvisna od števila delavcev v TOZD oz. DS s tem, da se določi korektivni faktor v odvisnosti od možnosti ustvarjanja čistega dohodka posamezne TOZD oz. DS.

Za TOZD skupnih dejavnosti in DS bi bilo potrebno planirati obveznost združevanja kot doslej na osnovi števila delavcev, saj potrebna sredstva za skupno porabo vstopajo kot sestavni del cene storitev, pri združevanju sredstev po ZR pa bi se uporabljalo enako načelo kot za proizvode TOZD, če višina združenih sredstev po zaključnem računu ne bo dosegala planirane višine. Pri tem predlagamo, naj bi se iz sklada skupne porabe solidarno združevalo prioriteto za regresiranje prehrane delavcev, odpravnine upokojujencev, zavarovanje, regresiranje letnega oddiha, jubilejne nagrade, socialne pomoči ter sredstva za stanovanjsko izgradnjo. Solidarnostno združevanje naj bi potekalo brez vračila.

UPORABA SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE

Skladno s planom naj bi se najprej ustvarjena sredstva sklada skupne porabe namenila za solidarno pokrivanje prioritarnih področij. Če bi sredstev bilo še dovolj na razpolago, se bi sorazmerno potrošila tudi za druge planirane potrebe iz sklada skupne porabe. V primeru, ko bi sredstev ne bilo dovolj niti za pokrivanje prioritarnih potreb, naj bi TOZD, ki ustvarjajo več sredstev, primarno združile ta sredstva za pokrivanje prioritarnih skupnih potreb s posebnim samoupravnim sporazumom.

TOZD, ki jim po zaključnem računu ostajajo še sredstva, pa so zadovoljene že vse prioritarnosti potrebe ostalih TOZD in DS, lahko ta sredstva namenijo za investicije iz sklada skupne porabe za skupne ali lastne potrebe, kot so: stanovanjska izgradnja, nakup počitniških kapacitet, itd.

UPRAVLJANJE S SREDSTVI SKLADA SKUPNE PORABE

Sredstva sklada skupne porabe naj bi se združila v posebni finančni službi.

ZAKLJUČEK

Predlagana izhodišča je potrebno temeljito preučiti in jim dodati še dodatne predloge. Pri realizaciji takšnih izhodišč bi šlo bolj za politiko formiranja in delitve sklada skupne porabe kot pa za spremembo obstoječih samopravnih aktov. Predstavljal bi predvsem postavitev formiranja in delitve sklada skupne porabe na realne ekonomske temelje.

Odločanje o delitvi sredstev v skladu z gospodarskim načrtom naj bi še vedno bilo prepuščeno komisiji za družbeni standard in stanovanjske zadeve, medtem ko bi odločanje o finančnem poslovanju s temi sredstvi bilo prepuščeno komisiji posebne finančne službe.

Investicijska dejavnost v prvem četrtletju 1982

Investicijska dela in nabava opreme v prvem kvartalu se je odvijala glede na potrebe TOZD in razpoložljiva finančna sredstva. Plan investicij za leto 1982 do konca marca še ni bil sprejet, zato so delavski sveti TOZD sproti sprejemali sklepe za nabavo OS ali posamezna investicijska dela.

Na **ELEKTRO PLAVŽU** so bila predvidena dela za izgradnjo bunkerjev za rudo. Ker še niso pridobljena vsa soglasja, je predviden začetek izgradnje v avgustu 1982, kar je usklajeno z dopustom v livarni I in z dobavo rude v juliju.

V **JEKLARNI** je bila naročena oprema iz letošnjega plana investicij ter nadaljevala se je izgradnja aneksa jeklarne. V februarju in marcu so položili betonske flake v južnem delu aneksa, temelje bunkerjev in instalirali naprave za obračanje ponov. Podpisane so bile pogodbe za livni voz s ponoveami, kontejnerji za apno in odpadke. Konec marca pa smo prijavili pri SDK še nekatera dodatna dela in podražitve: polaganje kablov ter prevezava EOP-1 na RTP Lipa, poravnane podražitve pri cevovodu tekočega dušika itd.

Za **VALJARNO I** so bili naročeni le rezervni elektromotorji in nekaj poslovnega inventarja.

V **TOZD VALJARNA II** smo pridobili dovoljenja za uvoz stroja za brušenje gredic, katerega nabava naj bi bila realizirana v drugem kvartalu. V prvem kvartalu so se opravila dela na rekonstrukciji pogona petega ogrodja proge Ø 550 mm. Vsa oprema naj bi bila dobavljena konec aprila, da bi se začela montaža v času večdnevnega remonta, od 24. aprila do 3. maja.

JEKLOVLEK: Nadaljevala so se gradbena dela za izgradnjo temeljev strojev in tlakov v hali. Dokončana je bila streha na hali in aneksu ter izvršena celotna zasteklitev objekta. V teku so inštalacije za ogrevanje, razsvetljavo in transformatorsko postajo. Objekt naj bi bil gradbeno končan do konca meseca julija. K obstoječi hali naj bi se dogradila nadstrešnica, ki bi služila za zaščito filtra, za odvoz kontejnerjev, pralnice delovnih oblek in skladiščenje profilov. Za nadstrešnico, zunanjo ureditev ter izgradnjo tirov bo potrebno zagotoviti še finančna sredstva.

Za **LIVARNO VALJEV, KOKIL IN METALURŠKE LITINE** je bilo naročeno ročno orodje ter pridobljene ponudbe za zamenjavo dela žerjava v skladišču vložka. V mesecu marcu sta bili dokončno zmontirani in hladno preizkušeni indukcijski peči za potrebe centrifugalnega ulivanja kolutov. V fazi montaže je drugi stroj za ulivanje kolutov. Ker je bil uvožen pogonski del stroja, je potrebno ostali tehnološki del stroja projektirati in izdelati doma. V januarju je bila dobavljena jeklena konstrukcija za sanacijo žerjavne proge, ki pa bo montirana šele

v mesecu juliju v času kolektivnega dopusta.

V **TOZD LIVARNA STROJNE LITINE** smo pričeli z realizacijo investicijskega programa hidravlične litine. Izdelani so projekti za izvajanje gradbenih del ter načrti opreme. Pridobljene so ponudbe za dobavo opreme, težave pa so s pridobivanjem finančnih sredstev sovlagateljev. Podpisani so dogovori o sovlaganju, teže pa je pridobiti likvidna sredstva. Predvidevamo, da bomo dobili gradbeno dovoljenje v mesecu maju po predvideni pridobitvi el. energetskega soglasja. V prvem kvartalu je bila naročena razna drobna oprema v okviru letnega plana zamenjav OS.

MEHANSKA OBDELAVA: Naročena je bila oprema za rezanje in varjenje s plazmo.

V **TOVARNI TRAKTORJEV** se v prvem kvartalu niso izvajala nikakršna investicijska dela. Pripravljali pa smo finančno konstrukcijo za nadaljevanje del pri izgradnji čistilne naprave.

TOZD VZDRŽEVANJE — se pripravlja na izgradnjo novih obratov. Pridobljene so bile ponudbe za izvajanje gradbenih in inštalacijskih del. Ponudbe so v fazi proučevanja in analize. Za izgradnjo tega objekta potrebujemo več sredstev, kot jih trenutno imamo na razpolago, zato iščemo izvajalce, ki bi bili pripravljene kreditirati izgradnjo objekta v višini 40 % predračunske vrednosti. Za tekoče potrebe TOZD vzdrževanja je bilo nabavljeno nekaj poslovnega inventarja in ročnega električnega orodja.

Za **TOZD ENERGETIKA** smo nabavili večje število elektromotorjev za črpališče vode ter projekt dovoda pare na Lipo oz. do kuhinje za potrebe DPG. Za potrebe servisa gorilniške opreme je bilo nabavljeno osebno vozilo LADA.

TOZD TRANSPORT ima v letnem planu izgradnjo cestno vagonске tehtnice ter nabavo vozil. Z realizacijo tega programa še nismo začeli zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. V preteklem letu je bila dobavljena s tirno povezavo. Predračunska vrednost teh del znaša 10.458.570 din. Za izvedbo tega projekta bo potrebno združevati sredstva TOZD, ki bodo uporabljali tehtnico.

Predvideni projektantski predračun bo nekoliko nižji, v kolikor bomo lahko uporabili star material, ki ga imamo na zalogi (pragi, tirnice).

Za potrebe **TOZD KONTROLA KAKOVOSTI** je bila naročena strožnica ter vertikalna tračna žaga za pripravo vzorcev v metalografskem laboratoriju. V preteklih mesecih smo si prizadevali pridobiti dovoljenja in soglasja za uvoz kvantometra. Vsa potrebna soglasja smo pridobili konec meseca marca, uvoz pa naj bi bil v letu 1983.

TOZD GRADBENO KOMUNALNEGA IN STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA naj bi bil investitor pralnice delov-

nih oblek. Za izvedbo te investicije je naročen projekt inštalacij ter določena oprema. Lokacija pralnice je določena v nadstrešku novega jeklovleka. Nabava ostale opreme iz programa invest. ni bila realizirana v nobeni postavki.

Za **TOZD DRUŽBENA PREHRANA** smo nabavili poslovni inventar za opremo prostorov pri Mlinarjevem Janezu ter opremo za kuhinjo.

Za vse delovne skupnosti je nabavljen poslovni inventar v skupnem znesku 76.337,65 din.

Za izvajanje investicijskih del in dobave opreme smo letos do 31. 3. 1982 sklenili 39 pogodb, izstavljenih je bilo 36 OS, 35 VP in 65 ZAV naročil. Porabljen je 21.940 tisoč din lastnih sredstev. Po že izstavljenih garancijah v letu 1981 in 1982 na priliv lastnih sredstev v letu 1982 do konca leta so že rezervirana sredstva za plačila v višini 45.473.690,30 din. Pregled korišćenja (izplačil) po garancijah na lastna sredstva je priložen.

TOZD tovarni traktorjev je Zavarovalna skupnost odobrila kredit v višini 2.000.000 din iz sredstev preventive. Za pokrivanje razlike do celotne pogodbene vrednosti pogodbe, sklenjene z Elektrokovinarjem Laško za dela na čistilni napravi, nam je izvajalec dal komercialni kredit v znesku 1.551.450 din.

Financiranje del na izgradnji jeklovleka je potekalo v okvirih obstoječih finančnih virov.

Zaključek investicij »rekonstrukcija valjarne I« in »dopolnilna oprema livarne valjev in obdelovalnice valjev« je v teku. Konec marca so prijavljene podražitve in dodatna dela na objektu »aneks jeklarne« v znesku 4.745.568 din.

Po stanju 31. 3. 1982 so prekoračile razpoložljiva lastna sredstva za investicije v letošnjem letu:

TOZD jeklarne za	14.846
TOZD valjarne za	24
TOZD tov. traktorjev	13.663
SKUPAJ:	28.533

TOZD jeklarne izkazuje sicer presežek razpoložljivih sredstev za investicije, vendar do sedaj še niso bila realizirana sovlaganja sovlagateljev, ki so v planu investicij za leto 1982 predvidena v znesku 31.245 tisoč din.

Prekoračitev pri TOZD valjarne I je minimalna. Nastali minus investicije planirane za letos bo valjarne I pokrivala iz salda sredstev kredita Beograjske banke, ki niso bila v celoti porabljena za financiranje investicije »rekonstrukcija valjarne I«.

TOZD tovarna traktorjev pa zaradi previsokih obveznosti odplačevanja kreditov prenaša minus sredstev že iz preteklega leta.

Razpoložljiva lastna sredstva za letošnje investicije na nivoju DO so formirana iz salda razpoložljivih lastnih sredstev in prostega dela poslovnega sklada za OS iz leta 1981, predračuna minimalne amortizacije za leto 1982, salda sredstev po zaključnih investicijskih programih ter odplačila že v preteklih letih

izkoriščenih internih kreditov. Za posamezne TOZD so predvidena združevanja sredstev v določenem procentu od zneska amortizacije. Na ta način se prelivajo sredstva med TOZD, kar ne vpliva na povečanje sredstev na nivoju DO.

TOZD energetika bo v letošnjem letu, po potrditvi gospodarskega načrta, vrnila TOZD valjarne sredstva v znesku 1.366 tisoč din, ki jih je valjarne v letu 1981 plačala za čistilno napravo za vodo.

TOZD mehanska obdelava bo v letu 1982 kreditirala TOZD livarno valjev, kokil in metalurške litine v znesku 24.012 tisoč din. S temi sredstvi si bo livarna I pokrivala minus iz preteklega leta.

Za investicije v TOZD valjarne I bo sredstva svoje amortizacije v višini 4.396 tisoč din združeval TOZD elektroplavž.

Za investicije skupnega pomena bodo TOZD združevale 16.900.000 din, in to:

— za dobavo kvantometra v TOZD kontrola kakovosti bodo združevali sredstva svoje amortizacije TOZD elektroplavž, jeklarne, livarna I in livarna II v znesku 5.400.000 din;

— za tirste in tehtnico v TOZD transport (4.000.000 din) bodo združevali sredstva vse proizvodne TOZD, razen tovarne traktorjev.

Za opremo za potrebe TOZD vzdrževanja bodo vsi proizvodni TOZD združevali 6.500.000 din, za DPG pa 1.000.000 din.

Združevanje bo izvršeno po sprejetju gospodarskega načrta na podlagi posebnih samoupravnih sporazumov.

Za dobro voljo

Priznanje ljubezni

— Ko bi nenadoma umrl, Angelca ali bi ti bilo zelo hudo in bi jokala?

— Veš, da bi. Saj vendar jočem za vsak prazen nič.

In še o ljubezni...

— Pepca, ti lahko kupim ta prstan?

— Ne.

— Ne bodi no tako skromna, saj ni drag.

— Zato ga pa nočem.

Ljubezen je kot juha. Prve žlice so ponavadi prevroče, zadnje pa preveč hladne.

Pa še druge

Škot je kupil hladilnik. Ponosno ga je razkazoval prijateljem.

»Zakaj pa je prazen?«, jih je zanimalo.

»Veste, če je prazen, porabi manj elektrike,« pojasni Škot.

— Predno izderem zob, bi bilo potrebno, da ga omrtvičim. Na to pristanete, kajne?

— To pa ne! Ta hudič me je strašansko mučil, zato mu ne bom nič prizanesel.

R. U.

Zasnova informativnega programa v pripravah na 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v domu Ivana Cankarja v Ljubljani. Priprave na kongres že tečejo. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je konec maja objavil osnutek poročila o delu Zveze sindikatov Slovenije med 9. in 10. kongresom, 10. junija osnutek statuta Zveze sindikatov Slovenije, do konca junija pa bo objavil osnutek resolucije 10. kongresa. Tako bodo v občinskih in osnovnih organizacijah zveze sindikatov v središču predkongresnih priprav predvsem razprave o osnutku poročila in osnutku resolucije.

Informativna dejavnost mora kot del celovitih priprav na kongres zagotoviti ustrezno obveščenost vseh članov, organov in organizacij zveze sindikatov ter drugih občanov o poudarkih iz poročila in resolucije ter o najpomembnejših nalogah zveze sindikatov.

Ustrezno obveščenost o glavnih dosežkih, problemih in slabostih ter o nalogah zveze sindikatov v družbi in posebej v organizacijah združenega dela je mogoče doseči le z razumljivo, jasno ter zanimivo pisano in govorno besedo v sredstvih javnega obveščanja.

Naloga informativne dejavnosti v pripravah na kongresa pa ni zgolj obveščanje o poteku priprav na kongres; te priprave moramo spodbujati, kadar se zatika, navajati dobre primere in pokazati na vzroke slabosti ter možnosti za njihovo odpravljanje. Sestavni del celovitih priprav bodo tudi propagandne akcije in priprave (mpr.: za doseganje boljših gospodarskih rezultatov, za ureditev proizvodnih prostorov, prikaz kulturnega ustvarjanja delavcev itd.), ki jim tudi velja nameniti ustrezno pozornost.

Menimo, da za posredovanje informacij o pripravah na kongres v sredstvih obveščanja ni treba odpirati novih, posebnih rubrik. Tudi sicer moramo priprave na kongresih povezati z uresničevanjem sprotnih nalog zveze sindikatov v letošnjem letu. Pri tem bomo upoštevali sklepe prejšnjega kongresa ter preverili njihovo uresničevanje, sklepe 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, sklepe vseh treh konferenc Zveze sindikatov Slovenije, ki so bile med kongresoma, in sklepe 9. kongresa Zveze komunistov Slovenije.

Pomembna vprašanja, na katera bomo morali v pripravah na kongres odgovoriti, so tudi:

— ali smo v Zvezi sindikatov Slovenije organizirani in usposobljeni tako, da zmoremo najširšemu krogu delavcev-članov zveze sindikatov prikazati samoupravljanje kot proizvodni odnos, ki ne obsega zgolj delitve v temeljnih organizacijah združenega dela, ampak tudi dohodkovno povezovanje na podlagi ekonomskega interesa;

— koliko je samoupravljanje že postalo neposreden vpliv delavcev (prek delegatskih skupščin) na vse oblike porabe ustvarjenega dohodka in kako to zagotoviti;

— kako smo najširšim množicam članstva sposobni razložiti, da je jedro ideološko-političnih sporov, do katerih prihaja v celi Jugoslaviji, ekonomsko, da gre v bistvu za spopad med samoupravno in etatistično usmeritvijo na vseh ravneh.

Zato naj informativna dejavnost izhaja iz poudarkov osnutka resolucije 10. kongresa in v vseh okoljih spodbuja dosledno samoupravno reševanje problemov, se spopada s formaliziranjem in birokratiziranjem odločanja in se zavzemala za odpravo vsega, kar se je pri poslovanju in odločanju pokazalo kot nesmotrno, slabo in neučinkovito. V pripravah na kongres bomo v vsakem okolju posebej razčlenili lasten prispevek, uspehe in slabosti v prizadevanjih za gospodarsko in družbeno stabilizacijo in pri tem opredelili vlogo organizacije zveze sindikatov v teh zapletenih okoliščinah.

V poročanju o kongresnih pripravah bo dobrodošla vsaka ocena razmer na določenem področju, prikaz aktivnosti organizacij in organov zveze sindikatov ter na podlagi vzrokov stanja nakazane možne rešitve problemov. Pri spremljanju priprav na kongres se moramo izogibati poslošenemu prikazovanju tematike, kar zahteva dobro poznavanje problemov in vsakokratno sodelovanje z organi in organizacijami zveze sindikatov. Vsako delovanje z organi in organizacijami zveze sindikatov. Vsako vključevanje novih in zunanjih sodelavcev, dopisnikov, intervjuvancev bo več kot dobrodošlo. Prispevek organizatorjev obveščanja v OZD, komisij za obveščanje, uredništev in sindikalnih organizacij v pripravah na kongres pa bo še posebej viden na področju sistema obveščanja v združenem delu in medsebojnem obveščanju v Zvezi sindikatov Slovenije.

— Nosilci informativnih priprav na vseh ravneh organiziranosti zveze sindikatov so vodstva organizacij: izvršni odbori, predsedstva občinskih svetov in predsedstvo republiškega sveta oziroma sekretariat odbora za pripravo 10. kongresa. Posebno vlogo v informativnih pripravah imajo uredništva sredstev obveščanja, komisije za obveščanje pri občinskih svetih in informativna služba republiškega sveta ZSS.

Za sredstva obveščanja v organizacijah združenega dela bo informativna služba sproti objavljala poudarke iz priprav na kongres v »Informacijah RS ZSS za obveščanje v združenem delu«.

Konec junija bo odbor za obveščanje in politično propagando pri republiškem svetu ZSS pripravil posvetovanje s predsedniki komisij za obveščanje pri občinskih svetih, po posvetovanju pa bodo v vseh regijah pripravili posvetovanje z organizatorji obveščanja v OZD in s člani komisij za obveščanje.

NEKATERI SKLEPI IO PRI KONFERENCI OZS ZELEZARNE ŠTORE

Danes objavljamo nekatere najvažnejše sklepe, ki jih je sprejel IO pri konferenci osnovnih organizacij sindikata Zelezarne Štore dne 30. 6. 1982. Kot je že v navadi, se je izvršni odbor seznanil s trenutno gospodarsko situacijo v delovni organizaciji. Ocena poslovanja po 5 mesecih kaže nekoliko ugodnejšo sliko, izboljšana je finančna situacija v TOZD: livarna I, plavž, MO in TT, vendar pa se je rezultat poslabšal na področju jeklarne in valjarn zaradi zastojev, ki so nastopili v jeklarni. Prav tako je prisotna problematika deviznega poslovanja, devizne zadolžitve, ki jih bo potrebno vrniti (ruda, staro železo, itd).

Izvršni odbor se je seznanil tudi z akcijo povečanja cen metalurških izdelkov, kar bo v določeni meri razbremenilo stroške.

Izvršni odbor apelira na vse OO ZS v TOZD in DS, samoupravne organe in vodstvene strukture, da se aktivno vključijo v obravnavo 6-mesečnih rezultatov poslovanja (zadolžitve iz programa konf. OO ZS ZŠ), analizirajo nastalo situacijo, ugotovijo, kako so se uresničevali oz. izvajali akcijski programi in v primerih, ko se od začrtanih nalog odstopa, izpostavijo odgovornost vseh.

Izhajajoč iz te situacije je izvršni odbor obravnaval gradivo za 4. sejo zbora združenega dela, kjer je tudi osnutek odloka o ustanovitvi samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občine Celje ter o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982—1985.

Za zagotovitev sredstev za intervencije v proizvodnji hrane, z namenom uresničevanja ciljev in nalog pri družbeno organizirani proizvodnji hrane za obdobje 1982—1985, se v osnutku predvideva uvedba posebnega občinskega davka iz bruto OD delavcev, in sicer po stopnji 0,3 %, kar naj se bi pričelo obračunavati od 1. 10. 1982 dalje.

Izvršni odbor podpira nujnost formiranja oz. ustanovitve tega sklada, vendar pa smatra, da je potrebno sredstva zagotoviti iz drugih virov in ne iz bruto OD delavcev z ozirom na to, da je rast obveznosti iz leta 1980 in 1981 izredno porastla in je te obveznosti v sedanji situaciji neprimerno še povečati.

Izvršitev odbora je obravnaval tudi dopis Lovske družine Štore, ki prosi za dodelitev v upravljanje dom Franja Vrunča na Svetini, in v zvezi s tem sprejel naslednje stališče:

Izvršni odbor smatra, naj Vrunčev dom ostane še nadalje v lasti Zelezarne Štore, pogodbeno pa naj se dodeli v upravljanje Lovski družini Štore s pogojem, da le-ta s samoupravnim sporazumom dogovori možnost uporabe doma tudi za ostale porabnike oz. koristnike (sindikat, borci, planinsko društvo, teritorialna obramba, sekretariat za LO in DS ter ostali). Upravljalec Lovska družina naj se obveže, da bo dom vzdrževal in vsa pridobljena sredstva zunanjim koristnikom vlagal v adaptacijo doma.

Ker bo lovška družina na ta način pridobila prostor za svoje delovanje, izvršni odbor predlaga, da se sedanja soba v kulturnem domu, ki jo koristi Lovska družina, sprosti.

Ob tem izvršni odbor smatra, da je potrebno dogovoriti dolgoročnejšo usmeritev vseh domov, ki so v lasti Zelezarne Štore, da bi le-ti bili primerno oskrbovani in tako tudi služili svojemu namenu.

Poleg tega so obravnavali problematiko samoupravnih delovnih skupin. Ugotavlja se, da se samoupravne delovne skupine vključujejo v obravnavo vseh pomembnejših vprašanj s področja samoupravnega in DPO delovanja, še vedno pa tudi to, da so le-te premalo aktivne in da se pri mnogih opaža nesamostojno delovanje in zadanje mišljenj. Prav tako velja to za delovanje sindikalnih skupin. Vzroki za takšno stanje so: slaba udeležba na sejah SDS, gradiva, ki prihajajo na SDS, so preobširna in premalo razumljiva, neaktivnost vodij SDS, itd.

Izvršni odbor smatra, da je potrebno delovanju SDS in sindikalnih skupin posvetiti kar največ pozornosti, saj je njihovo dobro delovanje osnova za kvalitetnejše in učinkovitejše samoupravno in delegatsko delovanje, hkrati pa tudi osnova za razreševanje in doseganje še boljših proizvodnih rezultatov in množične inventivne dejavnosti. Zato izvršni odbor predlaga:

— Vse DPO v OZD in DS, samoupravni organi in vodstvene strukture so dolžne aktivno se vključiti v izboljšava stanja na področju delovanja SDS.

— Komisija za izobraževanje in informiranje pri konferenci OO ZS ZŠ naj izdela program izobraževanja vodij SDS in sindikalnih skupin.

— Izboljšati je treba sistem informiranja v tem smislu, da bodo informacije pravočasne, kratke in jedrnatere ter razumljive.

— Področje za informativno in samoupravno dejavnost naj takoj izdela analizo delovanja SDS, na podlagi katere OO ZS TOZD in DS problematiko obravnavajo in ocenjujejo ter zavzemajo konkretne ukrepe za izboljšanje stanja na tem področju.

Izvršni odbor se je seznanil z rezultati referenduma in ugotovil, da v TOZD GKSG in TT dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter delitev sredstev za OD iz sklada skupne porabe niso potrdili oz. referendum ni uspel, medtem ko v TOZD Vzdrževanje referenduma niso niti razpisali.

Izvršni odbor ugotavlja, da DPO, samoupravni organi in vodstvene strukture v teh sredinah že v fazi priprav in priprav na referendum niso pokazali dovolj aktivnosti.

Izvršni odbor zadolžuje OO ZS v TOZD, kjer referendum ni uspel, ter TOZD vzdrževanje, da pristopijo k oceni vzrokov za to, da referendum ni uspel oz. bil razpisan, in podajo konkretne predloge v zvezi z dopolnili navedenega samoupravnega sporazuma.

Mladi valjarji v Kumrovcu

V deževnem vremenu smo se mladinci Valjarne I odpravili na povratno srečanje k mladim tovarišem Valjarne Kumrovec. Vsi smo upali, da se bo vreme izboljšalo in da bo vplivalo na prijetno atmosfero vseh, ki smo se tega izleta — srečanja udeležili.

Moram reči, da smo že takoj na začetku začutili prijetno vzdušje s strani gostiteljev, da smo se njihovem povabilu odzvali v zadostnem številu. Najprej smo si ogledali proizvodni obrat in si vsak posamezno zaželeli nekaj ton železa v primeru, da bi ga v železarni primanjkovalo. Po končanem ogledu obrata so nam mladinci v novi jedilnici pripravili zakusko. Presenečeni smo bili, ko nam je spregovoril direktor valjarne in nas na kratko seznanil s proizvodnimi uspehi. Dejal je da večino betonskega železa izvažajo, tako je tudi naš plan propadel in bomo še naprej iskali betonsko železo pri drugih kupcih, mogoče ga celo uvažali.

Nato smo si ogledali rojstno hišo tov. Tita, osnovno šolo in še spominski dom. Vsi skupaj smo že komaj čakali, da se vreme malo izboljša in da pričnemo z našim srečanjem na nogometnem igrišču ter preizkusimo domačine tudi na tem področju. Lani v Štorah, na Lipi smo doživeli katastrofo. Tudi za letos smo se bali, da bo mreža raztrgana za našim golmanom (lani so jo komaj še lahko zašili, zdaj bi pa tako oni svojo in tako je bila ena skrb manj).

Po obveznem poziranju nogometištev pred fotoaparatom se je pričela »vojna«. Naši mladinci, ki niso igrali nogometa, so bili čudoviti navijači; v Kumrovcu je bil potres, ko so rumeni zatresli mrežo plavim. Po tem голу se je zdelo, da se je svet porušil — to je bilo navijanje! A vse je utihnilo, ko so plavi izenačili na 1:1, nato povedli z 2:1 in še 3:1. Katastrofa pri nas, v nasprotnem taboru pa vsi v nebesih! Kaj pa zdaj? Spodbudne besede selektorja in že je 3:2 in nato izenačenje. Gol! Nato 4:3 za rumene. Ali bo sodnik pisikal konec? Končno zadnji žvižg sodnika in naša zmaga. Zdaj pa še sedemmetrovke, vsaka ekipa po pet strelav; ponoven rezultat 4:3 za rumene — dvojna zmaga, kakšno veselje!

Po končani tekmi smo se vsi veselili vrhili v jedilnico na kosilo in proučili tekmo. Res so nas hvalili, pa še za pijačo so dali.

Ceprav je bil deževen dan, je minil v prijetnem ozračju in vsa zahvala gostiteljem, ki so se zares trudili, da bi nam to srečanje ostalo v lepem spominu, kar tudi bo.

Izkoriščam priliko, da se tudi javno zahvalim vsem, ki so kakorkoli prispevali, da se to srečanje odvije. Precejšnja zahvala našemu KS TOZD in IO OOS za pomoč pri organizaciji srečanja: prevoz so nam uredili, pa še druge skrbi so imeli...

Zvonko Antolič

Posnetki z obiska mladih valjarjev v Kumrovcu

Obnovljena tradicija

Po nekajletnem premoru smo obnovili tradicijo srečanj delavcev Železarne Štore in Jugorapida iz Zagreba. Srečala sta se TOZD jeklovlek in OOUR alati za plastično obradu metala. Organizacija sta prevzeli osnovni organizaciji sindikata obeh temeljnih organizacij, ki sta si tudi razdelili celotne stroške srečanja.

Obiskalo nas je 40 delavcev in delavcev iz Jugorapida. Ob prihodu so si ogledali najprej celjski grad. Točno ob 10. uri pa smo že pričeli s športnimi srečanji. Tekmovali smo v: kegljanju, namiznem tenisu, šahu, v vlečenju vrvi in tudi v nogometu. Čeprav športni izidi niso bili najpomembnejši del srečanja, naj vendarle povemo, da smo delavci iz jeklovleka zmagali v vseh petih disciplinah. Prav zaradi tega so nam nasprotniki za naslednje leto že napovedali neizprosno revanšo. Paziti bomo morali, da ne ponovimo napake naših tekmecev iz letošnjega srečanja in

pred tekmovanjem ne posežemo preveč po »dopingu«.

Pri skupnem kosilu, kjer smo si izmenjali zdravice, smo srečanje nadaljevali na Svetini z družabnim delom. Na tem področju smo bili gostitelji manj uspešni kot gostje, saj se je ženski del gostov moral pri plesu opirati predvsem na lastne moške sile. Razšli smo se v večernih urah z željo, da se naslednje leto ponovno srečamo.

Pri izmenjavi zdravic smo izrazili željo, da bi Jugorapido uspelo, tako kot nam, svojo proizvodnjo, to je proizvodnjo orodij za plastično predelavo kovin, posodobiti. Ko smo si skupno ogledali našo novo proizvodno halo Jeklovleka, smo našim gostom zaželeli, da bi nam naslednje leto v Podšusedu lahko pokazali svoje nove proizvodne prostore, ki jih nujno zahtevajo napredek in zahteve tržišča.

Sindikata TOZD jeklovlek

Obiskali smo bolnico Franjo

Sobota, 19. junija. Na avtobusni postaji v Štorah se zbirajo nekdanji borci NOB in čakajo na avtobus, ki jih bo popeljal na krajši enodneveni izlet. Kot da bi naročili dež, negodujejo; prav nič si ga ne žele, vseeno vztrajno moti izletnike in nikakor noče nehati.

Tistega dne smo se borke in borci štorskega okoliša in Železarne Štore nekaj pred šesto uro zjutraj odpeljali v partizansko Idrijo in Cerkno.

Za dva avtobusa nas je bilo. Vožnja je bila kot vsaka podobna, še zlasti, če se gre na izlet. Vsakdanji pogovori, spomini na partizansko delo v tovarnah, tu in tam še zmeraj slaba volja zaradi dežja, ki ni hotel prenehati. Sicer so nas tolažila vremenska poročila, da bo popoldan lepše in prijaznejše vreme.

Prišli smo v rudarsko Idrijo, kjer so nas v mestnem muzeju pričakali prijazni vodiči in nam po skupinah razložili in povedali, kako se je nekoč delalo, in to že več stoletij, v Idrijskem rudniku živega srebra, kdo so bili gospodarji in kakšna orodja so sploh imeli pri pridobivanju te, nekoč dragocene tekoče kovine, ki pa danes zopet pridobiva na vrednosti.

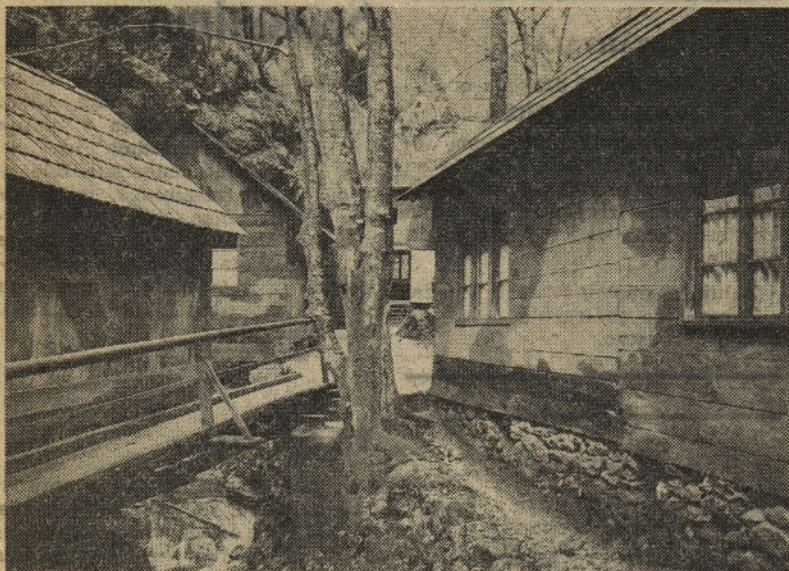
Tu, v muzeju prešine obiskovalca misel, koliko dajo Idrijski »knapi« na staro dediščino. Sicer muzej s tehničnimi primerki še ni dokončan pa vendar. Videli smo ogromne parne stroje in črpalke, ki so bili izdelani na Češkem in nato s konjsko vprego, s posebnimi vozmi prepeljani v Idrijo; tu so jih montirali v pogon. Videli smo orodja, ki so vrsto let služila rudarjem v jami, celo do 1948. leta — vsekakor za tiste čase izredna kvaliteta jekla. Naj ponovim besede, da obiskovalca prešine misel, koliko pa nam v Štorah pomeni stara tehnična kultura. Kje sta stani parni lokomotivi in generatorji električne centrale, kje so še drugi obdelovalni stroji? Razen lokomotiv in kovaškega kladiva stare jeklarne ni skoraj nič ohranjenega. Kje so dediščine šamotarne, kje stari stroji mehnične in še drugo. Zakaj tako v Štorah?

Preselili smo se v prostore, kjer shranjujejo arhiv, prikaze in slike iz NOB na Idrijskem. Vodič nam je prijazno razlagal in na maketi pojasnjeval, kje so bile partizanske postojanke, javke in bolnice. Za Idrijčane je še posebej znamenita partizanska bolnica Pavla, ki je v času NOB odigrala pomembno vlogo in številnim ranjenim borcem vračala zdravje ter up v svetlo, svobodno bodočnost.

Pot nas je vodila v Cerkno. Tu smo prišli še zmeraj v deževnem vremenu in si ogledali muzej NOB, v katerem je zbrano gradivo vseh slovenskih partizanskih vojnih bolnic. Prijazna tovarišica je radovednim obiskovalcem povedala o začetku osvobodilnega boja na Idrijskem in Cerkljanskem. Z zanimanjem smo poslušali, kako se je porojevala zamisel o prepotrebni partizanskih bolnicah, posebno takih, ki bi bile stalne za težje ranjence. In tako so v strogi tajnosti zgradili na strmih stenah soteske Pasice bolnico, pozneje imenovano Franja. Ogledali smo si tudi dokumentarni film o partizanskih bolnicah med NOB.

Partizanska bolnišnica Franja, s polnim imenom SVPB (slovenska vojno-partizanska bolnišnica), je bila varen kotiček za hudo ranjene partizane od decembra 1943. leta do osvoboditve 1945. V njem so ranjeni partizani, bilo jih je preko 520, uživali prepotraben mir za zdravljenje, imeli primerno bivališče, osnovno bolniško nego in stalno zdravniško, proti koncu vojne pa tudi kirurško pomoč.

Ko je bila bolnišnica že urejena kot korpurna sanitetna ustanova, jo je bilo treba imenovati.

Objekt zgodovinskega pomena

V istem času je nastajala v Trnovskem gozdu ob izviri Idrijce druga ustanova, ki je bila prav tako vključena v zdravstvo IX. korpusa, vodila pa jo je zdravnica dr. Pavla Jerina. Tako je bilo poimenovanje kar na dlani: bolnišnica ob izviri Idrijce naj bo Pavla, v Pasicah pa Franja, saj je bila tam dr. Franja Bojc najdlje upravna in je tudi preživela najhujše preizkušnje.

Spretnost pri skrivanju bolnišnice pred nepoklicanimi je bilo nevidno, tiho orožje. Imenitno naravno okolje soteske Pasice s strmimi stenami, previsi in z votlinami pa je terjalo krepko oboroženo obrambo. Ta je bila postavljena postopoma, kakor se je razširjala bolnišnica, in je dosegla svoj vrh v naslednji oborožitvi: štirinajst strojničnih gnezd s šestnajstimi strojnimi, petdeset pušk in pet brzostrelk. Strojniška gnezda so bila razmeščena v treh vencih. Iz najvišje postavljenega venca je bil pogled nad okolico in ogenj iz njega bi motil sovražnika pri zbiranju in urejevanju za napad. Srednji venec je zavaroval notranja pobočja soteske; posamezna strojniška gnezda so bila tako razporejena, da bi se ščitila med seboj. Notranji in najnižji venec pa je branil dohod po vodi in bi sodeloval v bitki za samo bolnišnico. Poleg strojničnih gnezd so bila še zaklonišča za metalce bomb; ti naj bi uničevali sovražnika v mrtvih kotih, kamor strojnični izstrelki ne bi zadevali. Na severovzhodnem delu soteske je bil dostop nekoliko lažji, zato je bilo to mesto zavarovano z minkim poljem. Tako je bil varovalni obroč popolnoma sklenjen.

Bolnišnica Franja je danes takšna, kakršna je bila zgrajena v letih hude preizkušnje. Ostala je neuničljivo izročilo veličine osvobodilnega boja in trpljenja našega ljudstva in tudi iznajdljivosti zdravstvenih delavcev, ki so v najtežjih okoliščinah našli najprimernejšo rešitev za pomoč ranjenim borcem.

V poznih popoldanskih urah smo se preko Skofje Loke vračali domov. Pesem, domača in partizanska, je pregnala spomin na pust, deževne dan. Pa tudi razjasnilo se je. Vetrič je pregnal temne, čemerne oblake, zvezdnato nebo nas je pozdravilo, ko smo utrujeni, a vendar veseli zapustili avtobus v Štorah.

Vlado Renčelj

IZ OBČIN

Vsestransko so prizadevni

Med najmlajše krajevne skupnosti Lava spada Krajevna skupnost Lava pri Celju, danes pravzaprav že v Celju. Domala vse je v tej krajevni skupnosti mlado, novo: hiše in v glavnem tudi krajani. Okoli 3.450 krajanov živi tukaj, od tega jih je blizu 3.000 starih do 40 let. Od februarja 1978. leta je to samostojna krajevna skupnost, dotlej so spadali pod KS Ostrožno. Takrat so se namreč na referendumu odločili za samostojno krajevno samoupravo. Uradno pa deluje ta KS od 1. aprila 1978. Tudi krajevni praznik imajo — 5. februarja; lani so ga prvič proslavili, in to zelo svečano, s podelitvijo priznanj organizacijam in posameznikom za izredno zavzeto delo in po-

žrtvovalnost pri uveljavljanju te krajevne skupnosti, ki je komunalno urejena, krajani pa izredno prizadeto skrbijo za lepo okolje. Pri tem gre priznanje tudi hišnim svetom. Pri svetu skupščine krajevne skupnosti obstoja vet hišnih svetov kot nosilec vseh dejavnosti in aktivnosti pri organiziranju stanovanecv ter urejanju okolja. V tem bi lahko bili vzgled marsikateri krajevni skupnosti.

V tej krajevni skupnosti je vse povezano; SZDL, ZKS, borci NOV, mladina in drugi. Vse delo se prepleta, ker so mnogi krajani aktivni v več organizacijah. Zelo dobro dela delegacija za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine, pa tudi druge de-

legacije delajo v redu; prav tako potrošniški svet in drugi organi pri svetu in skupščini krajevne skupnosti. Še posebno so aktivni mladi v svoji organizaciji in na mnogih področjih. Živahno delajo v sekcijah, v športu, pri rekreaciji, v kulturi, pri izletih, v spoznavanju političnega sistema in še posebej v povezovanju na Ptuj, v Lescah, v Vrbju pri Zalcu, Mostu na Soči, da o povezavi z mladimi na Ostrožnem sploh ne govorimo posebej. Delo mladih se je razmahnilo, ko je prevzel mentorstvo nad delom sekretar krajevne organizacije Zveze komunistov Radivoj Faleti. Z dobrim delom se ponaša krajevna organizacija Rdečega križa, ki jo vodi Janko Govejšek. Čeprav je med njimi mnogo upokojencev. Ustanovili so kulturno društvo Marija Goršič za dve krajevni skupnosti, Ostrožno in Lava. Toda zdaj dela le še pevski oktet Studenček, ki ga vodi Ivan Knez.

Ker imata krajevni skupnosti Lava in Ostrožno veliko skupnih problemov, so ustanovili skupnost krajevnih skupnosti Ostrožno in Lava. Tako laže usklajujejo in rešujejo številne probleme.

Čeprav imata KS Lava in Ostrožno sicer različne pogoje za delo in življenje, imata vendarle dosti skupnih interesov. Tu so otroški vrtec enote Zarja, osnovna šola Veljka Vlahoviča, pa kulturno življenje in gasilsko društvo. Tako so na primer skupaj izglasovali samoprispevek. Gre predvsem za to, da ne bi z gradnjami kakih javnih objektov podvajali, recimo urejevanje površin za rekreacijo, ureditev in usposobitev vodnih virov, studencev in drugo. Tu je še ponovna poživitev dela kulturnega društva.

Na Lavi so zdaj vse moči usmerjene v gradnjo novega druž-

benega poslovnega centra, ki je bil zamišljen bolj širokopotezno, vendar so morali marsikaj opustiti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Predvsem bodo tu prostori za delo krajevne skupnosti in pošta, koliko bo društvenih prostorov in še česa potrebnega, pa še ni določeno.

S šolo, saj so tu odprta vrata tudi za dejavnosti, ki ne sodijo v šolo, kot so zbori krajanov, proslave, posebno pa krajani radi uporabljajo prostore za rekreacijo. Sodelovanje sega tudi na socialno področje in še zlasti v narodno zaščito. Šola živi s krajevno skupnostjo in obratno. Šola obiskuje preko 700 otrok, v vrtec hodi okoli 270 otrok. Poznajo tudi primer domskega varstva. Gre za primer, ko mati v družini sprejema v varstvo tudi po šest otrok. Njeno delo je kajpada povezano z vrtcem, pravzaprav je kar del organiziranega varstva.

Krajevna skupnost Lava je že nekakrat prejela prehodni pokal kot najlepše komunalno urejena skupnost v celjski občini. Okolja hiš in urejeni vrtovi nudijo pravo pašo za oči. V načrtu imajo tudi ureditev Sončnega parka. Krajani bi seveda pomagali s prostovoljnimi delom, kot so delali pri napeljavi telefonskih priključkov in dovoljevali razkopavanje vrtov, ne da bi za to terjali kakršnokoli odškodnino. Ljudje bi verjetno pomagali tudi s sadikami, ker gre pač za sončni park, torej za nizko rast.

Organi krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije posvečajo posebno pozornost področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Vsekakor vzgledna krajevna skupnost.

R. U.

Življenje teče dalje

Z uvidevnostjo in spoštovanjem do tistih ljudi, ki ne marajo takega pisanja, kot ga priobčujem v tem svojem dopisu, in čeprav morda to pisanje ne sodi v ta list, sem se vendar odločil v pisni oblik razgrniti svoja čustva. Hkrati lahko sinčkov nesrečni primer služi kot svarilo drugim otrokom in tudi staršem (sam drago plačujem svojo starševsko lahkomišelnost).

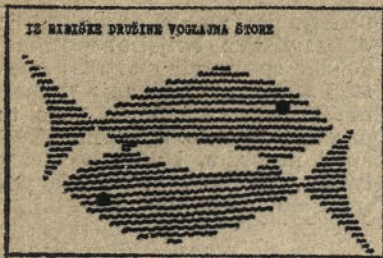
Samo še teden ostaja do dvanajstega rojstnega dne, tudi pouka bo za letos kmalu konec, vendar je prej še treba poravnati dolg iz predmeta NARAVA pri tovarišici Heleni v 5. A.

Pa se sproži zračna puška v roki prijatelja in sosedu in s pol metra oddaljenosti konča vid na enem očesu mojega Angela. To vse je zdaj že daleč, dogodek pa bo v naši družini prisoten skozi vse življenje.

Vendar sem hotel pisati o nečem drugem. Rojen sem v tem kraju in ga torej dobro poznam; pa nisem vedel, da v njem biva toliko dobrih ljudi. Za vsa številna sočustvovanja sem Štorov-

čanom iz srca hvaležen in sem jim pri tem večen dolжник. Tebi, Franci Ožek, ki si ga v bolnico peljal (sam sem bil na sindikalnem izletu), upravi osnovne šole, pionirjem Petru, Marku, Simoni, pionirjem gasilcem in 5. A. razredu s tovarišico Kristanovo, delavcem Livarne II in mojemu lastnemu kolektivu, sorodstvu in mnogim krajanom, ki so se zanimali za mojega sina v času nesreče. Prenekateremu znancu sem dejal: človečnost je še vedno tisti globoki čut, ki nas Jugoslovane dviga nad marsikateri narod na svetu. Doživaljal sem težave v podobnih primerih v drugem okolju, na severu Evrope, kjer se je moj Nino rodil, zato mi je ob globoko čuteni bolečini ob sinovi nesreči bilo toplo pri duši, ko sem na obrazih svojih sokrajanov, žena, mož in otrok videl neigrano, nehlinjeno sočustvovanje. Kot sem dejal, ni me bilo nikdar sram kazati svojih občutij, vselej je lepo, kadar človek ni sam v nesreči. Zato, dragi sokrajani — hvala!

Jože Kragelj

REKREACIJA IN PIKNIKI NA RIBIŠKEM DOMU TRATNA

Vse delovne kolektive in občane, ki bi želeli koristiti prostor ter objekte ribiškega doma Tratna na Slivniškem jezeru za prirejanje piknikov in raznih oblik rekreacije, prosimo, da pošljejo pismene prijave na naslov »Ribiška družina Voglajna Štore« najkasneje sedem dni pred nameranim obiskom doma.

PRENAŠANJE RIB IZ ENEGA V DRUG VODOTOK

Zaradi pojava in širjenja ribjih boleznih v obmejnih vodah je najstrože prepovedano prenašanje rib iz enega vodotoka v drug vodotok, če ribe niso predhodno pregledane s strani za to pooblaščenega institucije oziroma nimajo zdravstvenega spravevala. Proti vsem kršiteljem bomo predlagali uvedbo postopka pri rednem sodišču ter uveljavljali odškodnino za škodo, ki bo nastala zaradi vnašanja bolnih rib v naših vodotokih.

OBISK RIBNJAČARSTVA IZ KONČANICE

V mesecu juniju nas je obiskal kolektiv Ribnjačarstva iz Končanice, kateremu smo razkazali Zele-

zarno Štore, kjer je zaposlena večina naših ribičev, ga popeljali po Celju in na Stari grad, si ogledali Šentjur in vodotoke, s katerimi družina gospodari, ter zaključili srečanje v našem ribiškem domu.

Srečanje je bilo prisrčno, še bolj smo utrdili naše poslovne in prijateljske vezi ter sklenili, da se drugo leto ponovno dobimo.

ULOV MARKIRANE RIBE

Prosimo vse naše člane in goste-turiste, ki bi pri ribolovu ujeli markirano ribo, da ravnajo v skladu s sledečim navodilom:

— zabeležijo datum ulovljene ribe, vodo, v kateri je bila ujeta, vrsto ribe, mesto ulova, številko in črke markice, barvo številke in črke markice ter priimek in ime ribiča z naslovom;

— markirano ribo vrnejo nazaj v vodo (po možnosti nepoškodovano);

— zabeležene podatke posredujejo na sedež družine v Štorah.

Markice so pripete pod hrbtno plavut ali na škržni poklopec ribe.

Upamo, da se vsi zavedamo važnosti teh podatkov, saj bomo le tako lahko spremljali in ugotavljali migracijo naših rib. Še enkrat prosimo, da markirano ribo izpustite nazaj v vodo.

Dober prijem!

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

Gostom iz Končanice smo pokazali kje in kaj delamo. Posnetek v Štorah II.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta
IVANA ČRETNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in prijateljem, ki so ga v tako lepem številu pospremili na zadnji poti. Hvala za darovano cvetje oziroma vence ter izrečeno sožalje.

Žalujoča sinova: Ivan in Martin.
Zahvali se pridružuje mama in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljenе mame, babice in prabapice

MARIJE OJSTERSEK

po domače Petkove mame iz Prožinske vasi 75, se najtopleje zahvaljujem vsem tistim, ki ste nam stali ob strani v težkih dneh, nas tolažili in jo pospremili na njeni zadnji poti v tako velikem številu. Hvala gosp. župniku Rozmanu za opravljeni cerkveni obred in poslovlilne besede od pokojnice, ki so bile polne sočutja in ganjivosti. Hvala tudi predstavniku združenja borcev NOB tov. Janezu Tajnikarju, govorniku ob odprtem grobu, ki je tako bogato opisal življenjsko pot naše mame in njeno delo za časa NOB, kot mame številnih partizanov.

Žalujoči:
sinovi Anton z družino, Viktor z družino in Emanuel ter hčerke Marija z družino, Anica z družino in Antonija ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi ljubelega moža, očeta in deda

IVANA DOBRŠKA
iz Vezovja, borca NOV,

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, nam izrazili sožalje in darovali cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu. Posebna hvala Zelezarni Štore za venci in godbi za igrane žalostinke ter tovarišu Kameniku za poslovlilni govor pri odprtem grobu, saj je izčrpno opisal pokojnikovo življenje in delo nekoč v železarni oziroma na elektro plavžu.

Se enkrat hvala prav vsem, ki ste kakorkoli storili za njegov spomin.

Žalujoči:
žena Rozalija,
hčerka Cvetka s Francijem,
sin Drago z družino
in ostali sorodniki

Spomnimo se...

Nemška revolucionarka, sodelavka Engelsa in Lenina, Klara ZETKIN je bila rojena 5. junija 1857. Zaradi naprednih idej je morala večkrat emigrirati. Bila je tudi pletna pisateljica, publicistka in govornica. Bila je med prvimi ustanovitelji socialističnega ženskega lista Enakost. Kot komunistka je bila članica nemškega državnega zbora do leta 1933. Umrla je 1934.

—0—

PA ŠE TO...

Kljub splošnemu verovanju v starem veku, da je Zemlja ravna plošča in središče vsega sveta, je že v grški dobi nekaj pametnih ljudi sklepalo da je zemlja okrogla. Opazili so, da v zahodnih krajih Sonce prej vzhaja in prej zahaja, da je Sonce na jugu, npr. v Aleksandriji, opoldne više kot na severu, npr. v Atenah. Znameniti matematik in filozof Pitagora je že v 6. stoletju pr. n. št. ugotovil, da vladata v naravi skladnost in popolnost. Ker je kroglja najpopolnejše geometrijsko telo, mora imeti tako obliko tudi Zemlja. Filozof in naravoslovec Aristotel je stoletji pozneje opazil, da je senca, ki ob mrku pada na mesec, zaokroženo in da odseva obliko Zemlje. Toda v srednjem veku so bila ta spoznanja starih Grkov pozabljena. Znova so oživelale šele v 13. stoletju in so navdihnila Kolumba, da se je leta 1492 napotil proti zahodu, da bi prišel čez Atlantski ocean v Indijo.

Vemo pa, da se je to posrečilo šele nekaj desetletij pozneje Magellanovi odpravi, katere del se je vrnil tja, od koder je odplul — na Portugalsko. S tem je bilo dokazano, da je Zemlja okrogla. Kot vemo, je Zemlja eden izmed 10 sončevih planetov, tretji po oddaljenosti od Sonca s srednjo oddaljenostjo 149,5 milijonov kilometrov. Okoli sonca se vrti v nekoliko sploščeni elipsi v ravnini ekliptike, s povprečno hitrostjo 29,8 km v sekundo. Obkroženje sonca traja 365 dni, 5 ur, 48 minut, 46 sekund. Obkroženje sonca (revolucija) ima hkrati z nagibom zemljine osi za posledico spremembo letnih časov. Zemlja se vrti tudi okoli lastne osi (rotacija) v smeri od zahoda proti vzhodu, pri čemer dosega na ravniku hitrost 465 m na sekundo. Za eno popolno obkroženje potrebuje 23 ur, 56 minut in 4 sekunde. Posledica rotacije je sprememba dneva in noči, zaradi nagiba pa se med letom spreminja trajanje dneva in noči. Zaradi rotacije je zemlja na tečajih sploščena. Površino zemlje tvori trda skorja — litosfera in vodno pokrivalo — hidrosfera, nad vsem pa je ozračje — atmosfera.

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradski Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

**NA CESTI
NISI SAM**